KOŠICKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ / GALÉRIA UMELCOV SPIŠA

nové mená
nové mýty
new names
new myths

Dominika Brečková

Bury the Light

Premiérová séria malieb, rozšírených o priestorové a textilné intervencie, otvára otázky predsudkov, pamäti a kultúrneho porozumenia v súčasnom svete. Autorka skúma identitu, kultúrne stereotypy a postavenie ženy v spoločnosti. Cyklus výstav *Nové mená – Nové mýty*.

Autorský program Dominiky Brečkovej je zameraný na figurálnu maľbu už od štúdia na vysokej škole, kedy vytvárala obrazové kompozície a materiálové intervencie, odkazujúce na japonské tradície a svet japonskej popkultúry a digitálnych hier, pričom kládla dôraz na sprostredkovanie kritického pohľadu voči povrchnému osvojovaniu si tejto tradície západnou kultúrou. Postupne sa dopracovala k súčasnej expresívnej maliarskej polohe, ktorú prepája s prvkami šitia, háčkovania a mäkkej figurálnej plastiky. Vo svojich najnovších dielach rozvíja hybridné obrazové a koncepčné stretnutia japonských a slovenských kultúrnych referencií. Pracuje s hravými paralelami a tiež paradoxmi. Diela prezentujú femínny pohľad, ktorý je kritický voči rodovým stereotypom v lokálnom aj širšom priestore a voči povrchnému využívaniu kultúrnych kódov a symbolov ústiacemu k deformáciám a nevkusu.

Tvorba autorky je mnohovrstevnatá, v najnovších dielach sú nositeľkami príbehov ženské postavy, pochádzajúce z tradície domáceho folklóru, vizuálne typové ženy a dievčatá v tradičnom kroji, v dejinách domácej kultúry spájané s patriarchálno–nacionálnym naratívom. Autorka dokáže daný typ postavy aktualizovať a aktivovať v súčasných kontextoch (napr. v širšej súvislosti s predmetnou problematikou môžeme, okrem domáceho, spomenúť aj globálny rozsah na príklade koncepcie tradwife (traditional wife – tradičná manželka, žena v domácnosti), ktorú do sveta šíri influencerstvo a vplyvné verejné osoby konzervatívneho spektra v USA). Ženy v Brečkovej dielach sú oblečené v tradičnom odeve, ale nezúčastňujú sa na rodovo určených hrách – domácnosť, umiernenosť, fyzická atraktívnosť, obetavosť, pasivita – tak, ako by sa očakávalo. Autorka podobné koncepcie rozkladá v expresívnej maľbe, ženské aktérky rozpitváva, niekedy až na vnútornosti, s poetikou blízkou "body–horroru" v slovenských ľudových rozprávkach (*Selfportrait; Lungs; Face down*, všetky tri z r. 2025). Živly, emócie, traumy a neposlušnosť aktériek expandujú do mäsitej expresívnej maľby a do vyšívaného obrazu. Femínne postavy sa v obrazoch aktivizujú vo svete mýtických síl a živočíšnych príbehov – bolestivo, hrozivo, intenzívne, ambivaletne aj ironizujúco. Diela zobrazujú aj situácie z autorkinho domáceho prostredia. S použitím svojského, často interného humoru sa kriticky stavajú voči gýču a bizarnosti, ktoré vznikajú pri neodbornej interpretácii tradičnej kultúry (*Gýčové výjavy pod čerešňou*, 2026).

Brečková vytvára vlastný príbehový aparát, femínny svet miešaný ako elixír zo substancií domáceho folklóru, kresťanskej a pohanskej tradície, motívov osobnej ikonografie a vlastnej minulosti, z japonskej kultúry a mytológie, ktorá pod dermou ženských tvárí a príbehov pôsobí nečakane a subverzívne (*Čepčenie nevesty*, 2023). Na jednom diele sú spoločnými aktérmi postavy, symboly, ríty a elementy z rôznych svetov – folklórne dievčatá, princezná Hashihime (japonská patrónka partnerských rozchodov), slovanský sviatok Kupalo, ikony s kresťanskými svätcami, Morena či démonická postava Nureonna z radu japonských bytostí yōkai a mnohé iné. Ich komponovanie nie je náhodné. Práve vďaka nečakaným prepojeniam vzniká autorkin kritický a poetický jazyk.

Autorkina tvorba predstavuje diverznú škálu výtvarných prístupov, zahŕňajúcich aj spomenuté šitie, háčkovanie a vyšívanie, ktoré využíva pri tvorbe mäkkých objektov a textilných figurálnych plastík. Tieto solitérne diela a menšie elementy zrastajú s plošným obrazom alebo autonómne pôsobia v priestore. Na výstave sú prítomné najmä v podobách ženských démonických entít, vychádzajúcich z japonskej mytológie, s ambivalentnými charakterovými črtami (*Hadia žena*, 2024; *Sakura head*, 2025; *Flying bold*, 2024).

Dominika Brečková vo všetkých autorských polohách a technikách vizuálneho umenia pracuje uveriteľne a autenticky. Jej tvorba sa tak stáva intenzívnym osobným a rodovým statementom a mnohovrstevnatým vizuálnym zážitkom.

Mgr. art. Michaela Šuranská, ArtD.,
kurátorka výstavy

Kurátorka: Mgr. art. Michaela Šuranská, ArtD.
Odborná spolupráca: Mgr. Lucia Benická – GUS
Produkcia: Mgr. Mária Šabľová, MBA – GUS
Grafika: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS
Preklady: Bc. Gavin Cowper
Produkcia: Galéria umelcov Spiša
– kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja

KOŠICKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

GALÉRIA UMELCOV SPIŠA

nové mená
nové mýty
new names
new myths

Dominika Brečková

Bury the Light

Mgr. art. Dominika Brečková (*1992, Snina) v r. 2017 ukončila magisterské štúdium na Fakulte výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Študovala v ateliéri Stanislava Balka, neskôr Jána Triašku.
V r. 2021 bola finalistkou súťaže Maľba roka Nadácie VÚB. Svoju tvorbu prezentovala na samostatných výstavách (výber): *Inner Sanctum* (Záhorská galéria v Senici, 2024), *Female Territory* (Koniareň – priestor pre súčasné umenie, Trebišov, 2022), Tatami Galaxy (NERV Platform, Humenné, 2021), Fountainhead p(a)lace (Galéria Jula Bindera, Banská Štiavnica, 2020), ako aj na skupinových výstavách: *Hradby samoty XII* (Kaštieľ Jablonica, 2023), *SADIS – Slovak Art Days in Split* (University Art Gallery in Split, 2022), Maľba 2021 (Galéria Nedbalka, Bratislava, 2021) a ďalších.

@dominika_breckova

Galéria umelcov Spiša | www.gus.sk